

SPIS TREŚCI

Wstęp	13
Nota wydawnicza	25
Przebieg robotniczego protestu 28–29 czerwca 1956 r. Analiza przebiegu zdarzeń	27
Nr 1. 1956 lipiec 4, Poznań – Notatka Ludwika Zboralskiego, prokuratora wojewódzkiego w Poznaniu, dotycząca wydarzeń z czerwca 1956 r. w Poznaniu	29
Nr 2. 1956 lipiec 4, Poznań – Notatka służbowa Leonarda Olszewskiego, oficera operacyjnego Sekcji 2 Wydziału VI Wojewódzkiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Publicznego w Poznaniu, dotycząca wydarzeń z czerwca 1956 r.	34
Nr 3. 1956 lipiec 4, Poznań – Oświadczenie Alfreda Matuszewskiego młodszego ogniomistrza pożarnictwa do Komendanta Miejskiego Zawodowych Straży Pożarnych w Poznaniu, dotyczące przebiegu wydarzeń w dniu 28 czerwca 1956 r.	35
Nr 4. 1956 lipiec 4, Poznań – Oświadczenie Stefana Pacholczaka, sekcyjnego pożarnictwa, do Komendanta Miejskiego Zawodowych Straży Pożarnych w Poznaniu w sprawie wydarzeń w dniu 28 czerwca 1956 r.	36
Nr 5. 1956 lipiec 7, Poznań – Sprawozdanie por. H. Baczewskiego z Zakładów Graficznych im. Marcina Kasprzaka w Poznaniu dotyczące wydarzeń w czerwcu 1956 r. na terenie zakładu	37
Nr 6. 1956 lipiec 13, Poznań – Pismo Mariana Rybickiego do I sekretarza KC PZPR Edwarda Ochaba w sprawie opisu wydarzeń z 28 czerwca 1956 r. w Poznaniu	42
Nr 7. 1956 lipiec 13, Poznań – Notatka Prokuratury Generalnej z przebiegu powstania poznańskich robotników w dniu 28 czerwca 1956 r.	43
Nr 8. B.d., b.m. – Tekst odnoszący się do wydarzeń z czerwca 1956 r. o charakterze propagandowym	55
Nr 9. 1956 sierpień 3, Poznań – Analiza sprawy dotycząca wykorzystania przez uczestników powstania poznańskich robotników 28 czerwca 1956 r. radiowozu pocztowego	57
Nr 10. B.d., b.m. – Wykaz zlikwidowanych punktów ogniowych	60
Nr 11. B.d., b.m. – Odpis fragmentów listu pracownika zakładów im. Józefa Stalina w Poznaniu związany z powstaniem poznańskich robotników w czerwcu 1956 r.	63
Nr 12. B.d., b.m. – Pismo Polskiej Konfederacji Chrześcijańskich Związków Zawodowych na uchodźstwie w związku z powstaniem poznańskich robotników w czerwcu 1956 r.	67

Nr 13. 1956 lipiec 7, Paryż – Tłumaczenie pisma Polskiej Konfederacji Chrześcijańskich Związków Zawodowych na uchodźstwie w związku z powstaniem poznańskich robotników w czerwcu 1956 r.	68
Nr 14. 1956 lipiec 10, Genewa – Pismo Międzynarodowego Biura Pracy do Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej w Warszawie w związku z powstaniem poznańskich robotników w czerwcu 1956 r.	69
Nr 15. 1956 czerwiec–lipiec, b.m. – Doniesienia prasy i mediów zachodnich na temat powstania poznańskich robotników w czerwcu 1956 r.	71

Informacje o akcjach zbrojnych inicjowanych przez uczestników robotniczego protestu i przejmowaniu broni z jednostek MO oraz informacje o postawach funkcjonariuszy MO wobec zdarzeń z 28–29 czerwca 1956 r.

Nr 16. 1956 czerwiec 28, Poznań – Pismo ppor. J. Paplacyzka, komendanta Milicji Obywatelskiej Dzielnicy Poznań–Wilda, do Komendanta Miejskiego Milicji Obywatelskiej w Poznaniu w sprawie zajęcia komisariatów V i VI MO	89
Nr 17. 1956 lipiec 4, Poznań – Relacja ppor. C. Kruszyńskiego z postępowania wyjaśniającego przeprowadzonego w sprawie rozbrojenia 28 czerwca 1956 r. Komisariatu V MO w Poznaniu	91
Nr 18. 1956 lipiec 4, Poznań – Relacja z przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego w sprawie zdarzenia na posterunku MO w Swarzędzu w dniu 28 czerwca 1956 r.	93
Nr 19. 1956 lipiec 4, Poznań – Relacja chor. Franciszka Rabczewskiego, starszego referenta Wydziału Kadr i Szkolenia KW MO, z przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego w sprawie zdarzenia na posterunku MO w Puszczykowie w dniu 28 czerwca 1956 r.	96
Nr 20. 1956 lipiec 6, Puszczykowo – Notatka służbowa st. sierż. Edwarda Bednarka, komendanta posterunku MO w Puszczykowie, dotycząca zdarzenia na posterunku MO w Puszczykowie 28 czerwca 1956 r.	98
Nr 21. 1956 lipiec 5, Poznań – Relacja ppor. K. Janika, starszego referenta Kadr i Szkolenia KW MO, z wydarzeń mających miejsce na posterunku MO w Mosinie	99
Nr 22. 1956 sierpień 25, Czempień – Opis zdarzeń mających miejsce na posterunku w Czempiniu w dniu 28 czerwca 1956 r.	102
Nr 23. 1956 sierpień 25, Poznań – Relacja z przebiegu ataku na posterunek MO w Czempiniu 28 czerwca 1956 r. i wydarzeń mających miejsce w dniu 29 czerwca 1956 r. na terenie powiatu kościańskiego	104
Nr 24. 1956 lipiec 23, Warszawa – Notatka służbowa mjr. W. Jaroszewskiego, starszego inspektora, i kpt. J. Wielocha na temat niedociągnięć organizacyjnych i braków wyposażenia milicji w okresie powstania poznańskich robotników w czerwcu 1956 r.	106
Nr 25. 1956 lipiec 3, Poznań – Notatka ppor. Jana Stogi na temat przebiegu protestu i zachowania funkcjonariuszy MO podczas ataków na gmach Milicji Obywatelskiej	109
Nr 26. 1956 lipiec 29, Poznań – Notatka informacyjna kpt. Stanisława Kierzkowskiego w sprawie zachowania się milicjantów	111
Nr 27. 1956 sierpień 19, Poznań – Notatka służbowa por. Jana Biesa w sprawie ataków demonstrantów na posterunki MO	115
Nr 28. 1956 sierpień 20, Poznań – Notatka służbowa kpt. Mieczysława Strzemiecznego w sprawie ataków demonstrantów na posterunki MO	119

Wykazy osób zabitych, zmarłych i rannych w związku z robotniczym protestem w czerwcu 1956 r.	123
Nr 29. 1956 wrzesień 14, Poznań – Wykazy osób cywilnych, które zostały ranne lub doznały innych obrażeń w dniach 28–29 czerwca 1956 r.	125
Nr 30. B.d., b.m. – Imienny wykaz osób rannych 28–29 czerwca 1956 przygotowany przez kpt. Jana Kokoszkę	140
Nr 31. B.d., b.m. – Imienny wykaz osób, które zostały ranne 28 czerwca 1956 r., przygotowany przez kpt. Jana Kokoszkę	148
Nr 32. B.d., b.m. – Imienny wykaz osób rannych z podaniem miejsca, w którym zostali zranieni	154
Nr 33. B.d., b.m. – Imienny wykaz osób, które zostały ranne w dniach 28–29 czerwca 1956 r. z podaniem godzin odniesienia rany, przygotowany przez kpt. Jana Kokoszkę	155
Nr 34. B.d., b.m. – Imienny wykaz osób, które zostały ranne z oznaczeniem przez kogo zostały ranne, przygotowany przez kpt. Jana Kokoszkę	161
Nr 35. B.d., b.m. – Zestawienie rannych z rozróżnieniem wykształcenia i zawodu, przygotowane przez kpt. Jana Kokoszkę	164
Nr 36. B.d., b.m. – Imienny wykaz osób, które zostały ranne w dniu 28 czerwca 1956 r.	165
Nr 37. 1956 wrzesień 7, Poznań – Imienny wykaz osób, które w dniach 28–29 czerwca 1956 r. zostały ranne i korzystały z pomocy lekarskiej w Szpitalu PKP w Poznaniu	167
Nr 38. 1956 wrzesień 10, Poznań – Imienny wykaz osób, które podczas powstania poznańskich robotników w czerwcu 1956 r. korzystały z pomocy lekarskiej w punkcie sanitarnym na Dworcu Głównym PKP w Poznaniu	168
Nr 39. B.d., b.m. – Imienny wykaz osób, które zostały przyjęte do szpitali w Poznaniu w dniach 28–30 czerwca 1956 r. z Dzielnicy Nowe Miasto	169
Nr 40. B.d., b.m. – Imienny wykaz osób, które zostały przyjęte do szpitali w Poznaniu w dniach 28–30 czerwca 1956 r. z Dzielnicy Grunwald	170
Nr 41. B.d., b.m. – Imienny wykaz osób, które zostały ranne 28 czerwca 1956 r. i korzystały z pomocy Szpitala Miejskiego im. Józefa Strusia w Poznaniu	172
Nr 42. 1956 lipiec 24, Poznań – Imienny wykaz osób, które zostały przyjęte do Szpitala Miejskiego im. Józefa Strusia w Poznaniu w dniu 28 czerwca 1956 r.	174
Nr 43. B.d., b.m. – Imienny wykaz osób, które w dniu 28 czerwca 1956 r. korzystały z pomocy lekarskiej w Szpitalu Miejskim im. Franciszka Raszei w Poznaniu	177
Nr 44. B.d., b.m. – Imienny wykaz osób rannych w dniach 28–30 czerwca 1956 r., które trafiły do szpitali w Poznaniu	179
Nr 45. 1956 sierpnia 13, Poznań – Pismo dyrektora Szpitala Miejskiego im. Franciszka Raszei do Wojewódzkiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Publicznego w Poznaniu	195
Nr 46. B.d., Poznań – Wykaz osób, które zmarły w wyniku ran i obrażeń doznanych podczas robotniczego protestu przygotowany przez dr Marię Mastyńską z Państwowego Szpitala Klinicznego im. H. Święckiego w Poznaniu	197
Nr 47. 1956 sierpień 18, Poznań – Pismo płk. lek. Dziurzyńskiego z 111 Wojskowego Szpitala Rejonowego w Poznaniu do Wojewódzkiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Publicznego w Poznaniu	199
Nr 48. 1956 wrzesień 5, Poznań – Imienny wykaz osób, które zmarły wskutek ran odniesionych podczas powstania poznańskich robotników w czerwcu 1956 r.	200
Nr 49. B.d., b.m. – Wykaz osób, które straciły życie podczas powstania poznańskich robotników 28 czerwca 1956 r.	213

Nr 50. 1956 wrzesień 8, Poznań – Imienny wykaz osób cywilnych, które zostały zabite podczas powstania poznańskich robotników w czerwcu 1956 r., z podziałem według wieku	215
Nr 51. B.d., b.m. – Zestawienie zabitych lub zmarłych na skutek odniesionych ran w powstaniu poznańskich robotników w czerwcu 1956 r. ze wskazaniem miejsca . . .	216
Nr 52. 1956, Poznań – Imienny wykaz osób, które zostały zabite podczas powstania poznańskich robotników w czerwcu 1956 r.	217
Nr 53. 1956 sierpień 21, Poznań – Imienny wykaz osób, które zginęły podczas powstania poznańskich robotników w czerwcu 1956 r. i zostały pochowane na poznańskich cmentarzach, przygotowany przez oficera śledczego por. Franciszka Bardyszewskiego	219
Nr 54. 1956 lipiec 5, Poznań – Wykaz zabitych, rannych i pobitych funkcjonariuszy WUdsBP w Poznaniu, którzy w dniu 28 czerwca 1956 r. ponieśli śmierć lub ucierpieli podczas walk o gmach urzędu	222
Nr 55. 1956 lipiec 11, Poznań – Wykaz rannych funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej przygotowany przez starszego inspektora Wojewódzkiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Publicznego w Poznaniu	226
Nr 56. B.d., b.m. – Wykaz funkcjonariuszy resortu bezpieczeństwa i Wojska Polskiego, którzy stracili życie podczas powstania poznańskich robotników 28 czerwca 1956 r.	228
Nr 57. B.d., b.m. – Wykaz rannych i zabitych żołnierzy LWP w dniach 28 i 29 czerwca podczas powstania w Poznaniu	229
Informacje o uchybieniach resortu bezpieczeństwa w trakcie robotniczego protestu w czerwcu 1956 r.	231
Nr 58. B.d., b.m. – Wykaz pracowników, których postawa w trakcie strzelaniny przy WUdsBP w Poznaniu została oceniona negatywnie	233
Nr 59. 1956 wrzesień 6, Poznań – Ustalenia Podkomisji Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego powołanej przez Plenum KW dla oceny stanu bezpieczeństwa na terenie województwa po powstaniu poznańskich robotników	236
Wykazy zatrzymanych za udział w robotniczym proteście w czerwcu 1956 r. i dokumentacja śledztwa	241
Nr 60. 1956 lipiec 6, Poznań – Wykaz osób inicjujących opuszczanie zakładów pracy przygotowany przez Józefa Bertranda, naczelnika Wydziału V	243
Nr 61. 1956 lipiec 6, Poznań – Wykaz osób koordynujących akcję strajkową na Węzle PKP Poznań	245
Nr 62. 1956 lipiec 14, Poznań – Analiza sytuacji na terenie Zakładu Przemysłu Gumowego „Stomil”	248
Nr 63. 1956 lipiec 20, Poznań – Zestawienie osób typowanych przez organa bezpieczeństwa państwa jako inspiratorów zajęć w poszczególnych zakładach pracy	254
Nr 64. 1956 sierpień 2, Poznań – Wyciągi z zeznań zatrzymanych na temat wejścia do budynku KW MO w Poznaniu	259
Nr 65. 1956 sierpień 4, Poznań – Notatka informacyjna Lecha Gabskiego w sprawie ustaleń w śledztwie	263
Nr 66. 1956 sierpień 3, Poznań – Notatka służbowa Antoniego Trończyka, oficera śledczego KdsBP w Warszawie, w sprawie dwóch uczestników protestu z ZISPO	269
Nr 67. 1956 sierpień 10, Poznań – Dwa oświadczenia Lucyny Falkiewicz	272

Nr 68. 1956 sierpień 11, Poznań – Notatka informacyjna Lecha Gabskiego w sprawie postępów w śledztwie	273
Nr 69. 1956 sierpień 12, Poznań – Analiza sprawy grupy podejrzanych o udział wproteście	278
Nr 70. 1956 sierpień, Poznań – Opis działalności grupy powstańców poznańskiego Czerwca 1956 r.	280
Nr 71. 1956 sierpień, Poznań – Analiza postępowania w sprawie rozbicia więzienia przy ul. Młyńskiej	290
Nr 72. B.d., b.m. – Wykaz ustalonych przez UB osób aktywnie biorących udział w powstaniu poznańskiego Czerwca 1956 r.	298
Nr 73. 1956 sierpień 20, Poznań – Wykaz wybranych informacji mogących stanowić podstawę do wszczęcia działań operacyjnych	304
Nr 74. 1956 wrzesień 4, Poznań – Plan niektórych przedsięwzięć operacyjnych i śledczych WUdsBP w Poznaniu	313
Nr 75. 1956 wrzesień 21, Poznań – Rejestr zagadnień mogących stanowić podstawę do działań operacyjnych przez Delegaturę nr 6 UB	315
Nr 76. 1956 lipiec 9, Poznań – Wykaz dyżurów pracowników Wydziału IV WUdsBP w Poznaniu w obiektach gospodarczych	324
Nr 77. 1956 lipiec 9, Poznań – Plan ochrony Wydziału IV WUdsBP w Poznaniu	325
Nr 78. 1956 wrzesień 21, Poznań – Rejestr zagadnień mogących stanowić podstawę do działań operacyjnych przez Sekcję 1 Wydziału V WUdsBP w Poznaniu	326
Nr 79. 1956 wrzesień 21, Poznań – Rejestr zagadnień mogących stanowić podstawę do działań operacyjnych przez Sekcję 3 Wydziału IV WUdsBP w Poznaniu	330
Nr 80. 1956 wrzesień 21, Poznań – Rejestr zagadnień mogących stanowić podstawę do działań operacyjnych przez Sekcję 4 Wydziału IV WUdsBP w Poznaniu	335
Nr 81. 1956 wrzesień 21, Poznań – Rejestr zagadnień mogących stanowić podstawę do działań operacyjnych przez Sekcję 5 Wydziału IV WUdsBP w Poznaniu	352
Nr 82. 1956 wrzesień 21, Poznań – Rejestr zagadnień mogących stanowić podstawę do działań operacyjnych przez Sekcję 6 Wydziału IV WUdsBP w Poznaniu	355
Nr 83. 1956 wrzesień 21, Poznań – Rejestr zagadnień mogących stanowić podstawę do działań operacyjnych przez Sekcję 6a Wydziału IV WUdsBP w Poznaniu	357
Nr 84. 1956 wrzesień 21, Poznań – Rejestr zagadnień mogących stanowić podstawę do działań operacyjnych przez Sekcję 7 Wydziału IV WUdsBP w Poznaniu	359
Nr 85. 1956 październik 18, Poznań – Notatka służbowa prokuratora wojewódzkiego w Poznaniu Ludwika Zboralskiego	362
Nr 86. B.d., b.m. – Wykaz osób, które złożyły zażalenie na stosowanie wobec nich niedozwolonych metod postępowania przez milicjantów w związku z powstaniem poznańskich robotników w czerwcu 1956 r.	363
Nr 87. 1956 sierpień 18, Poznań – Zażalenie Władysława Gostyńskiego na pobicie przez milicjantów podczas postępowania prowadzonego w związku z powstaniem poznańskich robotników w czerwcu 1956 r.	365
Nr 88. B.d., b.m. – Anonim skierowany do Prokuratury Wojewódzkiej w Poznaniu związany z powstaniem poznańskich robotników w czerwcu 1956 r.	367
Nr 89. B.d., b.m. – Pismo W. Kaczmarka skierowane do Prokuratury Wojewódzkiej w Poznaniu związane z powstaniem poznańskich robotników w czerwcu 1956 r.	368
Nr 90. 1956 lipiec 17, b.m. – Wywiad radiowy przeprowadzony 17 lipca 1956 r. z prokuratorem generalnym Marianem Rybickim	369

Nr 91. 1956 lipiec 20, b.m. – Wywiad radiowy przeprowadzony 20 lipca 1956 r. z prokuratorem wojewódzkim w Poznaniu Ludwikiem Zboralskim	371
Nr 92. 1956 sierpień 14, Poznań – Fragmenty notatki dotyczącej wydarzeń rozgrywających się w Poznaniu w dniu 28 czerwca 1956 r., sporządzonej na podstawie materiałów uzyskanych przez organa bezpieczeństwa państwa do 13 sierpnia 1956 r.	374
Nr 93. 1956 wrzesień 22, b.m. – Wywiad radiowy przeprowadzony 22 września 1956 r. z prokuratorem generalnym Marianem Rybickim	377
Nr 94. B.d., b.m. – Notatka dotycząca wydarzeń z czerwca 1956 r.	380
Nr 95. B.d., b.m. – Notatka informacyjna wiceprokuratora w sprawie wyników śledztwa	381

Przygotowanie do procesów i materiały związane z toczącymi się procesami oraz dokumenty VIII Plenum KC PZPR 389

Nr 96. 1956 wrzesień 13, Poznań – Plan działań WUdsBP w Poznaniu w związku z przygotowywanymi procesami	391
Nr 97. 1956 wrzesień, Poznań – Plan zabezpieczenia terenu miasta Poznania przez Milicję Obywatelską w związku z przygotowaniem do procesu	393
Nr 98. 1956 wrzesień 10, Poznań – Plan zabezpieczenia procesów poznańskich robotników	409
Nr 99. 1956 wrzesień 10, Poznań – Plan użycia środków technicznych w zabezpieczeniu rozpraw oskarżonych w procesach poznańskich	416
Nr 100. 1956 wrzesień 13, Poznań – Plan zabezpieczenia wewnętrznego Sądu Wojewódzkiego w związku z przygotowywanymi procesami	417
Nr 101. 1956 wrzesień 15, Poznań – Plan zabezpieczenia budynku Sądu Wojewódzkiego w Poznaniu oraz Więzienia przy ul. Młyńskiej w związku z przygotowywanymi procesami	420
Nr 102. 1956 wrzesień 13, Poznań – Plan przedsięwzięć operacyjnych Wydziału II WUdsBP w Poznaniu w związku z przygotowywaniem procesów uczestników protestu	424
Nr 103. 1956 r. wrzesień 12, Poznań – Plan Wydziału IV WUdsBP zabezpieczenia obiektów przemysłowych w związku z przygotowywanymi procesami	428
Nr 104. 1956 wrzesień 13, Poznań – Plan pracy Wydziału V WUdsBP w Poznaniu	443
Nr 105. 1956 wrzesień 15, Poznań – Plan zabezpieczenia ZISPO w związku z przygotowywanymi procesami	450
Nr 106. 1956 wrzesień 19, Poznań – Plan zabezpieczenia procesów poznańskich przez Wydział „B” WUdsBP w Poznaniu	457
Nr 107. B.d., b.m. – Notatka dotycząca planowanych procesów uczestników powstania poznańskich robotników w czerwcu 1956 r.	459
Nr 108. B.d., b.m. – Fragmenty stenogramu z procesu uczestników powstania poznańskich robotników w czerwcu 1956 r.	460
Nr 109. 1956 październik 9, Poznań – Fragmenty stenogramu z procesu uczestników powstania poznańskich robotników w czerwcu 1956 r.	466
Nr 110. 1956 październik 16, Poznań – Fragmenty stenogramu z przemówieniem Władysława Banaczyka, obrońcy w „procesie dziesięciu” – uczestników powstania poznańskich robotników w czerwcu 1956 r.	472
Nr 111. 1956 wrzesień-grudzień, b.m. – Fragmenty doniesień z Biuletynów Informacyjnych organów bezpieczeństwa państwa dotyczących reakcji mieszkańców Poznania wobec procesów sądowych uczestników powstania poznańskich robotników z czerwca 1956 r.	476

Nr 112. 1957 marzec 17, Poznań – Opinia Julesa Wolfa delegata Belgijskiej Ligi Obrony Praw Człowieka w sprawie procesów uczestników powstania poznańskich robotników w czerwcu 1956 r.	485
Nr 113. B.d., b.m. – Wywiad z prokuratorem Alfonsem Lehmannem, oskarżycielem w „procesie trzech” uczestników powstania poznańskich robotników w czerwcu 1956 r.	490
Nr 114. B.d., b.m. – Wywiad z Michałem Grzegorzewiczem, obrońcą w procesach „dziewięciu” i „dziesięciu” – uczestników powstania poznańskich robotników w czerwcu 1956 r.	494
Nr 115. B.d., b.m. – Wywiad z Dionizym Piotrowskim, sędzią w „procesie dziesięciu” – uczestników powstania poznańskich robotników w czerwcu 1956 r.	498
Nr 116. B.d., b.m. – Fragment przemówienia wygłoszonego przez Władysława Gomułkę 20 października 1956 r. na VIII Plenum KC PZPR	502

Aneksy:

Wykaz zatrzymanych i aresztowanych w związku z robotniczym protestem	507
„Biuletyn Informacyjny Wolna Europa”, wrzesień 1956, nr 7	581
Barbara Miczko-Malcher, Jak i dzięki komu zachowały się taśmy z procesów poznańskich	599
Fotografie z 28 czerwca 1956 r. z robotniczego protestu oraz historia ich wykonania	603
Oświadczenie Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Poznaniu o stanie śledztwa w sprawie robotniczego protestu z 28 czerwca 1956 r.	609
Mapa ilustrująca przemieszczanie się pochodów robotniczych 28 czerwca 1956 r. w Poznaniu	619
Wykaz skrótów	623
Indeks osób	627
Zawartość płyty	655